

Protokoll fra konsultasjonsmøte mellom Sametinget og arbeids- og inkluderingsministeren 14. desember 2005.

Til stede:

Fra Sametinget: President Aili Keskitalo, visepresident Johan Mikkel Sara, rådsmedlem Terje Tretnes, rådsmedlem Randi Skum, rådsmedlem Jarle Jonassen, direktør Heidi Salmi, avdelingsdirektør Tommy Somby, seniorrådgiver Torvald Falch

Fra departementene: Arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen, statssekretær Berit Oskal Eira, politisk rådgiver Arnhild Holstad, informasjonssjef Wenche Rasch, ekspedisjonssjef Petter J. Drefvelin, avdelingsdirektør Bjørn Olav Megard, prosjektleder Ninni Kate Rognli, rådgiver Hildegunn Heinum

1. Fremtidig opplegg for halvårslige politiske konsultasjonsmøter

Sametinget og departementet var enige om at de halvårslige konsultasjonsmøtene skal arrangeres annenhver gang av departementene og Sametinget. Det tas sikte på at neste møte finner sted i Karasjok.

2. Etablering av nye budsjettprosesser mellom regjeringen og Sametinget, og avklaring av Sametingets rettslige stilling

Sametinget og departementet var enige om at det skal etableres en administrativ arbeidsgruppe med medlemmer fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Sametinget. Arbeidsgruppen skal både fremme forslag om etablering av nye budsjettprosesser mellom regjeringen og Sametinget, og utrede hvordan Sametinget kan få en formelt friere stilling i forhold til staten, herunder om Sametinget bør etableres som eget rettssubjekt. Arbeidsgruppen bør fremme forslag for nye budsjettprosesser i tide til at disse evt. kan legges til grunn for 2008-budsjettet. Det innebærer at forslag må fremmes senest i september 2006. Arbeidsgruppen fastsetter for øvrig selv opplegg og tidsløp.

Arbeidsgrupperapporten om *Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget* legges til grunn for arbeidet.

I budsjettet for 2007 må spørsmål om bevilgninger til ulike samiske formål behandles i sammenheng. Arbeids- og inkluderingsministeren tar kontakt med finansministeren vedr. oppfølging av dette. Det tas sikte på å avholde et møte om budsjettet for 2007 mellom finansministeren, arbeids- og inkluderingsministeren og Sametingsrådet tidlig i 2006.

3. Prinsippmeldinga om samepolitikken

Departementet tar sikte på fremleggelse sommeren 2007. Det tas sikte på at meldingen blant annet skal kunne omhandle arbeidet med budsjettprosedyrer, Sametinget rettslige stilling, konsultasjonsprosedyrene, finnmarksloven og oppfølginga av forslaget til Nordisk samekonvensjon. Konsultasjonsprosedyrene vil bli fulgt.

Sametinget uttrykte ønske om at det internasjonale arbeidet for urfolksrettigheter og Sametingets systematiske deltakelse i dette omtales i prinsippmeldinga, herunder arbeidet med Nordisk samekonvensjon.

Sametinget var opptatt av at det blir avholdt en parallell høring i Norge, Sverige og Finland av ekspertgruppens forslag til Nordisk Samekonvensjon. Dette vil i praksis skje ved at alle landene sender forslaget på høring samtidig etter at dette er oversatt. Alle landene skal rapportere om resultatet av høringen på nordisk samarbeidsmøte i oktober.

Departementet vil også vurdere å oversette ekspertgruppens forslag til engelsk og spansk.

4. Nedsettelse av faglig analysegruppe

Den første samiske statistiske årbok utgis etter planen i februar 2006. Sametinget og departementet var enig om at det så snart som mulig bør nedsettes en faglig analysegruppe som årlig skal avlegge en rapport om situasjon og utviklingstrekk i samiske samfunn, jf. pkt. 8. i konsultasjonsavtalen. Analysegruppen bør bestå av fagfolk fra forskningsinstitusjoner. Sametinget ga uttrykk for at de fant det naturlig at departementet finansierte analysegruppens arbeid. Departementet noterte seg Sametingets synspunkt.

5. Oppfølging av finnmarksloven

Soria Moria-erklæringen legger til grunn at tomtefesteloven bør endres slik at det ikke lenger bør være adgang til å kunne kreve innløsning av hyttetomter på statsgrunn. Departementene skal vurdere om det bør gjelde en tilsvarende regel for hyttetomter på Finnmarkseiendommens grunn. Sametinget påpekte at det er viktig at grunnen i Finnmark ikke avhendes før kommisjonen har utredet bruks- og eierrettigheter.

Sametinget skal gjennomføre en åpen og inkluderende prosess ved utarbeiding av retningslinjer for endret bruk av utmark (jf. finnmarksloven § 4). Det vil kunne være aktuelt å utarbeide midlertidige retningslinjer, som er klare til ikrafttredelsen av reglene om Finnmarkseiendommen. Statsråden signaliserte at departementet vil se positivt på et forslag om å fastsette midlertidige retningslinjer.

Sametinget påpekte behovet for at det legges opp til gode budsjettprosesser slik at Finnmarkskommisjonen og utmarksdomstolen sikres tilstrekkelige midler. Oppnevningen av medlemmer til kommisjonen bør skje i dialog med Sametinget. Sametinget ønsker at kommisjonen og domstolen lokaliseres til Tana. Arbeids- og inkluderingsministeren viste til at Tana kan være et egnet sted, og at regjeringen vil vurdere dette nærmere.

Sametinget viste til at det er ønskelig at etableringslånet til Finnmarkseiendommen omgjøres til et etableringstilskudd.

6. Verneplanprosesser

Sametinget og Miljøverndepartementet arbeider med å utarbeide konkrete prosedyrer for konsultasjoner i verneplansaker, innenfor rammene av den generelle konsultasjonsavtalen. Sametinget viste til at det er problematisk at Miljøverndepartementet igangsetter nye verneplanprosesser uten at det konsulteres

om dette, og før de konkrete prosedyrene for dette er på plass. Arbeids- og inkluderingsministeren vil følge opp dette overfor miljøvernministeren og vil involveres i det videre arbeidet med saken.

7. Mauken-Blåtind

Sametinget viste til at en sammenbinding av Mauken-Blåtind forsvarsfelt vil innebære tap av over 50 % av vinterbeitearealet til den aktuelle familien. Det er problematisk av hensyn til fremtidige generasjoner at reinbeitedistrikter mister reinbeitearealer mot erstatning. Sametinget påpekte at det i den sammenheng er viktig at også Sametinget konsulteres i slike saker, sammen med reinbeitedistriktet.

Forsvarsministeren skal til Finnmark i januar. Arbeids- og inkluderingsministeren vil ta saken opp med henne.

8. Pågående konsultasjonsprosesser

Det ble foretatt en kort gjennomgang av igangsatte konsultasjoner knyttet til reindriftsloven og utredning av samer og andres rett til fiske i havet utenfor Finnmark. Det var enighet om behovet for en helhetlig tilnærming ved endring av reindriftsloven. Arbeids- og inkluderingsministeren viste til at det er viktig å få siida-begrepet inn i reindriftsloven.

Sametinget viste til at det fra deres side ofte er ønskelig å kunne starte konsultasjonene på administrativt nivå, og at det forsinker prosessene at departementene i flere tilfeller har ønsket å først avholde møte på politisk nivå.

9. Eventuelt

9.1 Saken om de utdanningsskadelidte

Sametinget viste til at foreningene for de utdanningsskadelidte i Karasjok og Kautokeino er svært misfornøyd med at det tar så lang tid å få utbetalt billighetserstatninger. Foreningen i Karasjok har også tatt opp spørsmålet om støtte til foreningen for at denne skal kunne gi bistand til personer som trenger hjelp i kontakt med det offentlige pga språkvansker og tapt skolegang.

Departementet viste til at det er Justissekretariatene som behandler søknader om billighetserstatninger. Justissekretariatene har tidligere vist til at det vil kunne ta opp til et år å behandle søknader fra de utdanningsskadelidte, men i hvert fall et år fra april 2005, da Stortinget ga sin tilslutning til regjeringens forslag i St.meld. nr. 44 (2003-2004) om en tilpasset billighetserstatningsordning. Det er bevilget ekstra midler til Justissekretariatene i tråd med det som ble uttalt i stortingsmeldingen, for at de skal kunne håndtere en økt søknadsmengde.

Departementet viste til at det er lagt opp til at kommunene skal gi bistand til å fremme søknader om billighetserstatninger.

9.2 Prioriterte tiltak for duodji

Sametinget overleverte i møtet et notat om prioriterte duodjiltak, herunder spørsmål om momsfratak for duodji.

Departementet skal se nærmere på saken og vurdere forslagene fra Sametinget.

9.3 Rochi-saken

Bakgrunnen for saken er at Hålogaland Lagmannsrett har gitt Statskog medhold i at ei hytte er bygget ulovlig på en festet tomt i Finnmark, og at Statskog kan rive hytta. Sametinget viste til at det er uheldig at rivningstillatelsen blir iverksatt rett før finnmarkslovens regler om Finnmarkseiendommen trer i kraft, og før kommisjonen har utredet rettigheter i Finnmark. Arbeids- og inkluderingsministeren vil ta saken opp med landbruks- og matministeren.